

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2-50; pe 1 luna fl. 1.

N-rii de Dumneacă pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERȚIUNILE:
ue și gir garnond: priua-dată
7 cr.; a doaua oară 6 cr.;
a treia-ora 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sânt a se plăti
înainte.

Scrisori neafancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Șirele închiegate.

În apelul său, dl Dr. V. Lucaci
a zis o vorbă, care în actualele îm-
pregiurări este un întreg program:
să nu căutăm responsabilitățile! Pen-
tru-că, într'adevăr dacă ne-am apuca
fie dintr-o parte, fie dintr'alta, să cău-
tăm cine este vinovat de relele ce a
bântuit doi ani de zile viața parti-
dului nostru național, ar trebui să
acuzăm. Și acuzaea numai supărări
poate produce. Spiritele s'ar inver-
șuna cară și în fața atator primejdii,
în loc de a ne aduna forțele, am
urma cu un războiu nealduit, pentru-
că nici odată lupta între frați n'a avut
lecăt urmări dezastruoase.

Când s'a contemplat acțiunea prin
care partidul nostru național să fie
earăși rechemat la vechia datorie:
lupta fără preget întru a deștepta și
a întări sentimentele naționale, ca
astfel să putem rezista loviturilor
dusmănoase, amicii noștri și-au dat
peamă de greutatea situațiunii și nici
pe un moment nu s'au gândit la o
acțiune care să nu fie aprobată de
tot ce partidul național numără ca
valoare.

Credem a fi bine informați când
vestim, că aceleași sentimente îi ani-
mează și pe foștii noștri tovarăși de
arme, față de cari relațiunile se schim-
baseră în urma nenorocitei „crise”.
Lupta comună, căci suntem aderenții
aceluiși program politic, — eată ce
dorește azi toate elementele sănătoase
ale partidului.

Inchegarea rândurilor, eată formula
sub care voim cu toții să ne presen-
tăm înaintea obștei. Dușmanii să nu
mai aibă bucuria să înregistreze eum
din cauze secundare se uită îndepli-
nirea unei înalte datorințe...

Sub pretext de solidaritate, este
adevărât că în trecut multe s'au
amănat și nu odată gânduri bune au
fost năbușite sub greutatea acestei
porunci.

Atunci însă am putut să suportăm
certele interne mai cu înlesnire:
aveam întotdeauna mijlocul ca prin-
tr'un vot să resolvăm ori-ce conflict;
aveam adecă asigurate conferențele na-
ționale, unde chiar dacă se iveau
minorități, ca în sinul ori-cărei corpo-
rațiuni, glasul stăpânitor peste popor
și care impunea și adversarilor, era
cel al majorității.

Azi situația e mai grea și din po-
rara împregiurărilor nu putem să ne
îșturăm decât pe o singură cale:
îngărându-ne toate forțele, să ne ma-
nifestăm uniți, într-o solidaritate impu-
nătoare.

Ear' ziua de generală înfrățire se
apropie. Și dacă nu va fi cea anun-
țată deja în chip particular, este nu-
mai pentru-că bărbații fruntași, cari
s'au unit într'un bun gând, caută să
câștigate în timp pentru a câștiga și
în forță. Să fim bine înțeleși: nu e
vorba de negocieri.

Toți vrem același lucru, nu sunt
deci de înlăturat pedeci de natură
personală, nici e chestie de a stabili
anume principii, pentru-că lucrul prin-
cipal este primit deja: încă înainte de
Crăciun li se va face Românilor bucu-
ria mare să vadă uniți pe toți câți în
trecut luptă bună au purtat... Ear' uni-
rea se va face prin inaugurarea unor
acțiuni cari desigur vor însemna în-
ceputul unei noi ere, eră de recu-
legere și înălțare a partidului națio-
nal român.

Nu ne îndoim, că știrea acesta va
fi cu plăcere primită de toți luptătorii
sinceri ai partidului național.

Rău a fost destul. Să ne dăm si-
lința ca ceea-ce prin slăbiciunea no-
astră, a Românilor, s'a stricat, să fie
acum îndreptat prin virtuțile noastre.
Căci în primul rând acesta tre-
buie să ne fie scopul. Ordinea din
stat deocamdată prea e disordine
mare, ca s'o putem îndrepta. Recule-
gându-ne însă, dând dovezi, că sun-
tem popor politicește matur, manife-
stându-ne cu demnitate și tărie, vom
impune și înlăuntru și vom câștiga și
aprobarea prietenilor mulți din afară,
prieteni pe cari ni i-am făcut mai
ales prin luptele noastre curagioase
și cumpătate. Nu vom întârzia să în-
rțurim astfel și asupra mersului lu-
crurilor din stat. Vom ajunge, la tot
casul, zid tare, de care să se sfarme
ori ce val dușmănos.

Cine resentiment a avut deci și su-
parare, să-și calce pe suflet, că rân-
durile numai așa se pot închiega, ear'
luptă răsleți nu se mai poate da, ci
toți împreună.

Sași contra maghiarisării. Se știe,
că ministrul de interne a adus un pro-
iect de lege privitor la maghiarisarea
numelor comunelor.

Se scrie acum din Sibiu, că Sași
d'acolo și din alte cercuri electorale vor
convoca adunări pentru a îndemna pe
deputații sași să ia, în Dietă, poziție în
contra acestei noi tendințe de maghia-
risare.

O bucurie patriotică. Ziarele ungurești
jubilează din cauză că dl Fava scrie într'un
ziar din Verona că în mișcarea națională din
România joacă rol deosebit considerațiunile
de partid. Din această presa maghiară de-
duce că nu există dincolo curent sincer
național.

onsiderațiunile de partid în mișcarea
națională le-am combătut și noi le combate
și așa. Aceasta însă nu e o dovadă că
mișcarea națională nu există, ci tocmai din
poută: marea majoritate a naționaliștilor
caută să excludă din mișcarea națională ori-
ce așteptură obișnuită în luptele militante
de partid.

Oltă bucurie au ziarele maghiare pu-
tându-se reproduce din „Românul” un arti-
col, care se combat unele greșeli ce s'au
sevitit de către studenții cari au agitat în
interesul cauzei naționale. Insuși „Românul”
scrie de altfel că greșelile s'au sevitit
fărăea intenție.

Ni aceasta nu este însă o dovadă, că
„Românul” e în contra cauzei noastre cum
vor fi prezente ziarele ungurești, ci dacă
„Românul” scrie și despre suferințele celor-
lalți mâni asușiți, din Basarabia și Ma-
cedonia, e numai o dovadă, că ziarele din
România ar dori să-i vadă fericiți pe toți
Româii de sub stăpânire străină, după-cum
ar de să-i vadă în situație mai bună și
pe țanii din regat.

Ata!

Toce presa maghiară crede mai mult,
nu ee decât ori o simagărie ori o per-
versăpăcătură: se preface a crede mai
mult pentru a lua titlul de-a cere poten-
țaresupriilor ce îndurăm!

FIUME

Franzii s'au purtat brav. Nici unul
nu a dus la anchetă ce baronul Banffy
convase la Budapesta. Mai mult
încă în urma atitudinii intransigente a
popuțiunii, Ciotta, fostul primar libe-
ral toți 5 consilierii cari nu demisiona-
să încă, și-au prezentat și ei
demsile, așa că guvernul acum tre-
buie să dispună nu întregirea consiliului
comunal, ci alegeri noi.

Audinea aceasta a exasperat pe
Bány și Va făcut să-i trateze pe fiu-
mancum își trata odinioară supuși
din șahicul Solnoc-Doğăca: pur și
simpu a ordonat introducerea le-
gilor ungurești pe teritoriul Flu-
mei fără să se înțeleagă cu flu-
man.

Însi foile opoziționale sunt revoltate.
măca că ele toate doresc maghiarisarea
Fium. Se tem însă că în chipul acesta
Ungurii vor fi și mai urgisiți în Fiume.

Eu ce scrie de pilda „Egyetértés”
dela 0 c.:

„Vsă zică baronul Bányfy dispune asu-
pra hmei în adevărât chip absolutistice.
Dispe anume cu o putere absolută pe
care el odată legislațiunea maghiară n'a
dat-o ministrului președinde, pentru-că ori
ce dispoziție a guvernului privitoare la
introducerea legilor în Fiume, este făcută
pende de înțelegerea ce trebuie a se an-
gaja comisiei regnicolare”.

Îșvoate acum închipuiți ori și cine
agitat ce domnește în Fiume.

Ziale ungurești și anunță deja că
s'au iat măsuri ca ordinea să fie
restalită și menținută cu ajuto-
rul miliției.

Cu ce și putea Bányfy cârmul
altfe.

Tinerimea și rectorul magnific.

Budapesta, 19 Nov. 1897.

Presa maghiară a luat și ea notiță despre
comersul festiv al tinerimei universitare în-
frățite din Budapesta. A dat o atenție de-
osebită motiunii votate*). Până și „Neue
Freie Presse” a avut știre telegrafică despre
convenirea noastră, numindu-o „conferență
de naționalități”.

Suntem obișnuiți ca să ne vedem înre-
gistrate în foile patriotice toate acțiunile
noastre, urmate întotdeauna de comentarii
și de denunțări. S'au făcut denunțări și
acum, mai multe foi au cerut reglemen-
tarea „acestor turbulente elemente”. Am
fost recomandați în deosebită atenție a rec-
torului magnific.

Obișnuiți cu d'al de-astea, așteptam cu
toții tunet. Credeam că se va porni o
nouă cercetare împotriva noastră, ni-se va
pune un proces disciplinar pe cap, vor
urma obișnuitele dorgatorii, detrageri de
stipendii etc. etc. Aveam cuvânt să ne
așteptăm la urmări, căci rector al univer-
sității în anul acesta este dl Herczeg Mihály,
president al ligei de maghiarisare, căruia
numai în zilele trecute i-s'a arangeat un
măreț conduct cu torțe, drept răsplată pen-
tru succesele sale pe tărîmul maghiarisării.

În loc de disciplinare însă ne-am trezit
cu o scrisoare deschisă, adresată „civilor
academici de limbă nemaghiară” și publi-
cată în „Budapesti Hirnap” și „Pester Lloyd”,
— scrisoare iscălită de chiar rectorul Her-
czeg Mihály.

Adecă o schimbare de tactică. Dacă cu
amenințări, cu dorgatorii și alte pedepse nu
pot reține pe universitarii nemaghiari dela
manifestarea voinței și a sentimentelor lor,
haid să încerce cu marinimia. Nu pornește
nici o investigațiune, însă se pune și poli-
ticează cu noi, ca să ne capaciteze! Caută
cu argumente istorice și politice să ne con-
vingă despre netemeinicia pretensiunilor na-
ționalității, pe cari le califică de „exa-
gerate”. Laudă favorurile și privilegiile le-
gilor maghiare, de cari naționalitățile usează.
Declară, că națiunea maghiară este hotărîtă
a duce lupta cu naționalitățile la un sfârșit
bun, „căci — zice dl H. — națiunea ma-
ghiară se cunoaște pe sine, își cunoaște po-
ziția și dreptul. Cunoașterea de sine o face
puternică”. La sfârșitul scrisorii apelenză
la noi ca să ne defacem de nemulțumirea
și neîncrederea de până acum. „Voim ca
dragostea, prietenia și frățietatea să ne unească.
Iubirea dă tărie, ear' ura distruge.” Astfel
dl rector.

Deși, după-cum am înțeles, tinerimea va
înainta rectorului un memorandum drept
răspuns la scrisoarea d-sale, totuși cred,
că e bine a-și răspunde și pe calea aceasta.

Înainte de toate trebuie să rectific un lu-
cru, pe care dl Herczeg nu trebuia să-l
creadă foilor maghiare. La seara noastră
de înfrățire noi n'am proclamat „solidarita-
tea națiunilor slave” după-cum accentuează
cei-ce vor să inteventiască înțelesul legă-
turilor noastre, a naționalităților aliate. Pu-
tea ști și dl Rector, că într'o adunare de o
sută de tineri, unde jumătate sunt Români
nu poate fi vorbă de solidaritatea Slavilor!
Putea ști dl Rector, că noi nu putem fi în
același timp și „panslavi” și „daco-ro-
mâni”... Ca să se știe!

Trecând la meritul scrisorii, nu poți să
nu zimbești cetind acest imn de mărire la

*) S'a trimis deosebit următorilor domni: Mudrony,
Pollt, Gavrilla, Mangra, Dr. Lucaș și Dr. Rațiu.

Bibliografie.

Din „Biblioteca Noastră“ de sub direc- tinea dlui Enea Hodoș in Caransebeș a apă- rut Nr. 6 „Dela Sate“ piesă populară in 4 acte, in dialect bănățan de N. Macovișteanu. Piesa e scrisă pentru societăți de diletanți și pentru cei-ce se ocupă cu studiul graiului bănățenesc.

„Biblioteca Noastră“ apare in fie care lună. Un număr 14 cr., o serie de 5 numere 70 cr., 10 numere 1 fl. 40 cr.

Numerele apărute până acum sunt: Nr. 1. S. S. Secula, „Realități și Visări“, novelete. — Nr. 2. Iosif Bălan, „Iancu de Hunyad“, cerc. istorică. — Nr. 3. și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză“. — Nr. 5. Gr. Alexan- drescu, „Fabule alese“, (sub presă). — Nr. 6. N. Macovișteanu, „Dela Sate“, piesă tea- trală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!“ comedie tr. (sub presă). —

A eșit de sub tipar! „Gramatica Română pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea II. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Prețul 60 cr. se poate căpăta și al administrația „Tribuna Poporului.“

A apărut și se află de vânzare la admi- nistrațiunea foii noastre „Abecedar ilustrat“ compus pe baza principiilor pedagogice mo- derne de învățătorii; Iosif Moldovan, Nic. Ștefu, Iuliu Groșoreun, Nic. Boscaiu și Pe- tru Vancu. Prețul unui exemplar 20 cr. cumpărătorii capătă rabatul cuvenit.

„Liturgia Sfântului Ioan Cristostom“ culeasă, aleasă și întocmită pe baza me- lodilor vechi bisericești, pentru corul șco- larilor pe două voci — sopran și alt — de Nicolae Ștefu învățător in Arad. Prețul unui exemplar 2 coroane. Se poate co- manda dela autorul și administrațiunea foii noastre.

Cursul pieței de săptămână din Arad.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Grâul de frunte, rënd, de primăvară, Secara, Orzul, Ovėsul, Cucuruzul, nou.

Prețul făinei:

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Făină albă, Făină pentru pânc, Tërțte.

Piața din B.-Pesta.

Prețul grânelor.

Grâu de toamnă fl. 12.60—13.20; grâu de primăvară fl. 11.80—12.20; cucuruz (po- rumb) fl. 4.85—4.90; ovės fl. 6.40—6.70; sēcără fl. 8.50—8.60.

Têrgul de rimători din Budapesta

dela 3 Nov. n. 1897.

Rimătorii din Ungaria se vënd: părechia, greutate dela 250—280 chlgr., cu 54—55 cr. per chlgr.; de greutate dela 300—380 chlgr. 51—53 per chlgr.

Rimători de Sêrbia, se vënd: părechia greutate dela 240—260 chlgr. in sus. cu 52—53 cr.

Credit personal pe amortisație

Exoperez:

IMPRUMUTURI IEFTINE PE AMORTISARE

de mai mulți ani și fără cheltueli prealabile, funcționarilor publ. și oficerilor cu leafă minimală de 900 fl.

(95) — 10 ori

cu rentă viageră de cel puțin 500 fl.

mai departe

Imprumuturi amortisaționale pe moșii și case la oraș

cu 4% 4 1/2 și 5%

precum și amortisație corespunzătoare.

Convertesc imprumuturi cu camete mai mari.

La dorință anticipez spesele de intabulare.

Szücs F. Vilmos

Institut de împrumut pe imobile și moșii

ARAD, Fö-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchényi.

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

Large table with multiple columns showing market rates for various locations like Arad, Ciaba, Oradea-mare, Seghedin, Brad, etc. Includes sub-sections for Arad-Budapesta, Oradea-mare-Ciaba-Arad, Arad-Timisoara, Timisoara-Arad, Arad-Seghedin, Arad-Brad, and Moneasa-Boroș-Sebeș.